

Veilig werken met Asbestcementleidingen in de bodem

Werken conform het 'rode boekje'.

Asbestverwijderingsbesluit 2005

Artikel 3

1. Degene die:

- a. anders dan in de uitoefening van een beroep of bedrijf een bouwwerk of object geheel of gedeeltelijk afbreekt of uit elkaar neemt, of
- b. een bouwwerk of object geheel of gedeeltelijk doet afbreken of uit elkaar doet nemen,

beschikt met betrekking tot het bouwwerk of object, dan wel het gedeelte daarvan ten aanzien waarvan de handeling wordt verricht, over een **asbestinventarisatierapport** indien hij weet of redelijkerwijs kan weten dat zich in het bouwwerk of object asbest of een asbesthoudend product bevindt.

2. Degene die:

- a. anders dan in de uitoefening van een beroep of bedrijf asbest of een asbesthoudend product uit een bouwwerk of object verwijdert, of
- b. asbest of een asbesthoudend product uit een bouwwerk of object doet verwijderen,

beschikt met betrekking tot het bouwwerk of object over een **asbestinventarisatierapport**.

3.

Artikel 4

1.

2. Artikel 3 is voorts **niet van toepassing** op het in de uitoefening van een beroep of bedrijf geheel of gedeeltelijk:

- a. verwijderen van waterleidingbuizen, gasleidingbuizen, rioolleidingbuizen en mantelbuizen, voorzover zij deel uitmaken van het **ondergrondse openbare gas-, water- en rioolleidingnet**;

.....

3.

Voor de vrijstelling van Avb, art 4 lid 2 onder a is het **Rode Boekje** van toepassing.

Voor werkzaamheden aan AC-leidingen die onderdeel uitmaken van het openbare net en waarbij conform de voorschriften uit het rode boekje worden gewerkt geldt de vrijstelling uit het Avb.

Ook de meldingsplicht bij inspectie Szw of/ en gemeente en de certificatieplicht is niet van toepassing voor asbestverwijderingsbedrijven die volgens het rode boekje werken met AC-leidingen die behoren tot het openbare ondergrondse net. Het is wel aan te raden om Szw en de gemeente (handhaving) in kennis te stellen dat er asbestwerkzaamheden conform het Rode boekje uitgevoerd worden. Zo kun je stagnatie op het werk voorkomen.

NB: Bij verwijdering van buizen die niet behorende tot het openbare net (die bijvoorbeeld geen onderdeel van een net meer maken of los aangetroffen worden, maar ook mantelbuizen en buizen die liggen op particulier of bedrijfsterrein) dient wel een asbestinventarisatie uitgevoerd te worden, dient wel een SC540 gecertificeerd bedrijf dit uit te voeren, dient wel gemeld te worden bij de inspectie en dient er door een geaccrediteerd laboratorium een asbestvrijgave opgemaakt te worden. Ook zullen de werkzaamheden als deze in risicoklasse 2 of 3 blijken te vallen uitgevoerd moeten worden door een SC530 gecertificeerd asbestsaneerder

NB: er wordt vanuit gegaan dat er vooraf aan de werkzaamheden een KLIC-melding wordt gedaan.

In het rode boekje wordt inventarisatie niet vermeld. Dit is omdat de tekeningen van het leidingnet voldoende informatie bevatten over het soort leiding en de geografische ligging.

De leidingtekening moet in het werkplan worden opgenomen.

Verwijderen van AC-rioolbuis uit de bodem

Indien de werkzaamheden conform het rode boekje worden uitgevoerd vallen de werkzaamheden in de laagste klasse (klasse 1¹) De SER commissie geeft impliciet aan dat ook na 1 juli 2013 werkzaamheden zoals verwoord in het rode boekje in risicoklasse 1 blijven vallen.

Er wordt uitgegaan van niet-destructieve werkzaamheden c.q. de leidingen en moffen worden niet stuk geslagen maar uit elkaar geschoven.

Omdat toch risico bestaat dat een deel van de werkzaamheden destructief zullen zijn dienen toch **PBM's** gebruikt te worden (= wegwerpoveral; veiligheidshelm; veiligheidslaarzen; P3-masker)

Er dient een sanitaire voorziening aanwezig te zijn waar armen, handen en gezicht gewassen kunnen worden.

Naast PBM's nodig:

- luchtdichte kunststof afvalzakken met asbeststickers
- kunststof folie
- asbeststickers
- container met container bag

Bij verwijdering van de buizen:

- PBM's gebruiken
- moffen/buizen nat maken
- destructieve handelingen beperken tot het splijten van 1 mof
- graafmachine met hijsbanden of beschermde klemmen
- bij mechanisch ontgraven er voor zorg dragen dat de leiding niet wordt geraakt
- niet meer leiding ontgraven dan op dezelfde werkdag kan worden verwerkt
- buizen in één handeling uitnemen en in de asbestcontainer deponeren of op de kant de uiteinden luchtdicht afdichten met kunststof afvalzakken inclusief asbeststicker
- onmiddellijk verzamelen en verpakken
- gehele buis in plastic folie met asbeststickers
- grote diameters insmeren met latex
- breuk voorkomen
- alle restanten zorgvuldig verwijderen en bij asbesthoudend afval voegen

Na beëindiging werkzaamheden:

¹ SER Advies 11/09 mei 2011. Arbeidsomstandighedenbesluit art. 4.44: Risicoklasse 1 is van toepassing als de concentratie asbestvezels type chrysotiel altijd lager is dan 2.000 vezels /m³ / 8 uur; en de concentratie amfibole asbestvezels gezamenlijk altijd lager is dan 10.000 vezels / m³ / 8 uur.

- visuele inspectie (eventueel astbesthoudend afval verzamelen en verpakken in luchtdichte zak met asbeststicker)
- gereedschap met borstel en water reinigen
- PBM's, laarzen etc. borstelen en afspoelen (voor volgorde zie cartoontekeningen in het rode boekje)
- wegwerpkleding met P3 filter en stoffer in afval container bag deponeren
- handen, armen en gezicht wassen
- eindbeoordeling schrijven (evt. foto's)

Afvoer container moet van te voren geregeld zijn met de stortplaats (zie invulformulier in rode boekje)

Transportbegeleidingsformulier bij lading, doorslag bewaren

Na storting moet een kopie van het stortbewijs verkregen worden

Er moet een **WERKPLAN** opgesteld worden, met daarin minimaal

- de verplichting dat de werkzaamheden conform het rode boekje worden uitgevoerd
- beschrijving van de te nemen maatregelen volgens aanwijzingen van het Arbeidsomstandighedenbesluit (zie mede hieronder #);
- beschrijving van aard, duur en plaats werkzaamheden;
- beschrijving van werktuigen, machines toestellen en overige hulpmiddelen;
- de leidingtekening;
- de namen van de betrokkenen;
- de opdracht voor de werkzaamheden;

Het werkplan dient op de werkplaats aanwezig te zijn.

NB: in het rode boekje is een hulpmiddelformulier opgenomen dat gebruikt kan worden.

In het Arbeidsomstandighedenbesluit staat een verplichting tot:

- aard, duur en plaats van de werkzaamheden en de namen van de betrokken werknemers dienen geregistreerd te worden = **logboek**

Er is geen formele meldplicht aan de Inspectie SZW (voorheen Arbeidsinspectie) meer, ook is er geen certificatieplicht voor het bedrijf doch uitsluitend indien gewerkt wordt conform het rode boekje en indien geen afwijkende zaken worden aangetroffen

Er dient na beëindiging van het werk een visuele inspectie en eindbeoordeling plaats te vinden.

Werknemers dienen een asbestcursus gehad te hebben, die niet ouder is dan 5 jaar. Er wordt aangeraden afschriften hiervan in het werkplan op te nemen

Er dient een contactpersoon te zijn die de leiding heeft.

Dit ook in het werkplan opnemen

Deze persoon moet zowel de asbestcursus als een cursus communicatie, toezicht en instructie hebben.

Dit ook in het werkplan opnemen

NB: indien ander asbestpuin in de bodem wordt aangetroffen dan is stopleggen van het werk en het uitvoeren van een asbestinventarisatie SC540/530 dan wel bodemonderzoek NEN5707 aan de orde. Dan T3, wel melding Inspectie etc.

Aansluitingen en reparaties aan AC-leidingen

Naast het geheel verwijderen van AC-buis uit de bodem valt ook het uitvoeren van reparaties en het maken van aftakkingen en aanboringen onder het rode boekje.

Bij het maken van aansluitingen en het herstellen van lekken zijn er een aantal extra voorschriften:

Voor alle navolgende methodieken is het aan te raden de **aanvulling van Netbeheerder Stedin** toe te passen.

Voor het breken ter plaatse folie neerleggen zodanig dat voorkomen wordt dat brokstukken vrij in de sleuf terecht komen; brokstukken met folie nog in de sleuf dubbel verpakken in plastic met asbeststicker

Aansluitingen, methode 1: inbouwen

- Leiding drukloos maken
- te splijten mof of te knippen buis nat maken
- aanvulling netbeheerder Stedin
- buis in zijn geheel in één handeling in de container plaatsen
- stukken verzamelen en verpakken in plastic zakken met asbeststicker
- nieuw te plaatsen stuk inbouwen

Aansluitingen, methode 2: aanboorzadel

- leidingsegment reinigen zonder te beschadigen
- aanboorzadel monteren
- kamer van aanboorzadel vullen met water
- aanvulling netbeheerder Stedin
- aanboorgat maken
- in aanboorzadel verzamelde water en boorsel aftappen
- aanboortoestel verwijderen
- uitgeboorde schijf AC verwijderen en onmiddellijk verpakken in plastic zak met asbeststicker
- aanboortoestel grondig reinigen²

Herstellen van rechte breuken, methode 1: reparatieklem

- leiding drukloos maken
- klem monteren

Herstellen van breuken, methode 2: vervangen

- te knippen leidingdeel grondig reinigen
- aanvulling netbeheerder Stedin
- beschadigde leidingdeel uit de leiding knippen en in één handeling uit de sleuf tillen en in de container deponeren
- klein afval onmiddellijk verpakken in plastic zak met asbeststicker
- vervangende deel aanbrengen
- restanten zorgvuldig verzamelen en verpakken in plastic zakken met asbeststickers

Tijdelijke opslag

² Het zo maar lozen van reinigingswater zou een risico van verspreiding van vezels kunnen opleveren. Een mogelijk praktische aanpak om het risico te minimaliseren is om het water door en hoeveelheid zand te laten weglopen. En vervolgens de zand in dubbel plastic met asbeststicker te verpakken en in de asbestcontainer te deponeren.

Container op het werk

- een container is voorzien van een container bag
- afmetingen container aanpassen aan werkzaamheden (denk aan maximale buislengte 5 m)
- verzoek stortplaatsen: container niet hoger vullen dan 90 cm
- AC-buizen en restanten kunnen onverpakt in container bag worden geplaatst
- voor transport bag sluiten
- van boven open container met bag moet zijn voorzien van spanzeil met slot
- container moet voorzien zijn van aanduiding van asbesthoudende producten "voorzichtig bevat crocidoliet/blauwe asbest"

Geen container op werk

- buizen of delen dubbel inpakken met folie voorzien van asbeststicker
- buizen of delen transporteren naar tijdelijke opslag
- de op de tijdelijke opslag aanwezige container moet voorzien zijn van een container bag
- het is ook mogelijk om de met folie ingepakte buizen of delen daarvan rechtstreeks naar de stortplaats te transporteren

Calamiteiten

- zelfde voorschriften als 'geen container op werk'

Verontreinigde bodem

Zoals hierboven beschreven valt een bedrijf dat werkzaamheden verricht aan AC leidingen onder het asbestverwijderingsbesluit. Hierbij hoort de plicht tot asbestinventarisatie. Als het werken volgens het rode boekje van toepassing is, vervalt deze plicht.

Let er op dat een aantal voorschriften uit het Arbeidsomstandighedenbesluit van toepassing blijven.

Hiernaast kan het betekenen dat bij de aanwezigheid van AC leidingen of buizen in de bodem dat de bodem verontreinigd is geraakt met asbest. B.v. doordat een buis onoordeelkundig is gerepareerd of vervangen of omdat ander asbestverdacht materiaal in de bodem aanwezig is.

Als er aanleiding bestaat om aan te nemen dat de bodem verontreinigd is geraakt met asbest(verdachte materialen) dan dient er door een BRL2000-2018 gecertificeerd bureau een bodemonderzoek conform NEN5707 uitgevoerd te worden.

Indien er asbest wordt aangetroffen in concentraties boven de 100 mg/kg d.s. (historische gevallen) of >d (nieuwe gevallen) dient er een bodemsanering plaats te vinden door een BRL7000 gecertificeerde aannemer onder milieukundige begeleiding van en BRL6000 gecertificeerd onderzoeksbureau.

—o—